

Handläggare
Gustaf Swedlund 08-508 29 203

Till
Koncernstyrelsen

Kommunfullmäktiges beslut avseende kompletterande ägardirektiv

Cykelplan för Stockholms stad Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten Stadsgemensam visselblåsarfunktion

Koncernledningens förslag till beslut

Koncernstyrelsen beslutar följande.

1. Stockholm Stadshus AB ska arbeta efter *Cykelplan för Stockholms stad*, bilaga 1.
2. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att arbeta efter *Cykelplan för Stockholms stad*, bilaga 1.
3. Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall AB får i uppdrag att medverka i genomförandet av *Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten*, bilaga 2.
4. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB som har fler än 50 anställda får i uppdrag att uppfylla skyldigheten att ha en intern rapporteringskanal genom att besluta att dela den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen och förfarandena för rapportering och uppföljning.

Bakgrund

Varje år beslutar kommunfullmäktige (KF) om budgeten för Stockholms stad. Där framgår vilka ägardirektiv och uppdrag som bolagen ska arbeta med under året. Dessutom beslutar KF i budgeten om olika inriktningar för hela staden samt antar olika styrdokument. Utöver budgetbeslutet beslutar KF löpande under hela året om stadsövergripande program, strategier för hela staden och policys som gäller hela kommunkoncernen. Dessa är att anses som *kompletterande ägardirektiv*.

Eftersom bolagen inom bolagskoncernen ägs av moderbolaget Stockholms Stadshus AB tillkommer moderbolagets styrelse som ett organ med övergripande ansvar. Aktiebolagsrättsligt medför detta att KF inte kan utöva ägarrollen *direkt* i förhållande till dotterbolagen, utan ägarrollen måste utövas genom det kommunägda moderbolagets styrelse, där styrelsen beslutar om bl.a. de kompletterande ägardirektiven. Eftersom bolagen är egna juridiska personer måste sedan varje enskilt bolag i sin tur fatta beslut i respektive styrelse.

Ärendet

KF har behandlat tre ärenden där beslut fattats som är att betrakta som kompletterande ägardirektiv m.m. för bolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB.

Nedan återfinns ett utdrag/kortare sammanfattning av ärendena från KF, som bolag inom koncernen direkt eller indirekt kan beröras av. I KF:s ärenden finns bilagor där bolagen kan få mer information:

- **protokollsutdrag** där det framgår vad KF beslutat och om det varit några särskilda uttalanden eller reservationer från ledamöterna i KF. I vissa ärenden kan dessa politiska kommentarer vara av intresse för bolagen för att förstå beslutet bättre.
- **utlåtande** där det framgår vad ansvarigt borgarråd anser. Utlåtandet kan ge ytterligare information om ett ärende och beslut.
- **styrdokumentet** eller motsvarande, som beslutet avser.

Det är av stor vikt att bolagen själva genomför en analys av KF:s ärenden och beslut för att se hur dessa berör bolagets verksamhet och hur de ska hanteras och tillämpas i verksamheten.

I första hand fattar KF beslut som rör hela kommunkoncernen (d.v.s. förvaltningar och bolag), eftersom KF så långt som möjligt behöver ha en likriktning av styrningen och uppföljningen. Stadsövergripande program, policys m.m., där det i programmet talas om "bolag/bolagsstyrelser och nämnder" ska därmed antas av bolagen, eller på annat sätt hanteras av styrelsen. I övriga program, policys m.m. där det tydligt är en specifik verksamhet som utpekats, och där bolaget inte har några beröringspunkter – eller där det kan vara direkt lagstridigt kan bolaget naturligtvis avstå eller fatta beslut i tillämpliga delar. I vissa fall har koncernledningen, som stöd till bolagens omvärldsbevakning, inkluderat KF:s beslut även om de endast indirekt påverkar bolagskoncernen eller vissa verksamheter. Utgångspunkten ska vara att program, policys m.m. i sin helhet ska antas.

Sammanfattning av ärenden från kommunfullmäktige

Cykelplan för Stockholm Stad

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-30, § 12 punkt 1 (dnr KS 2022/535) att godkänna *Cykelstaden - cykelplan för Stockholms stad*, enligt bilaga 2 till utlåtandet. Kommunfullmäktige uppmanade i § 12 punkt 3 Stockholms Stadshus AB att för egen del, samt ge stadens alla bolagsstyrelser i uppdrag att cykelplanens inriktning.

En närmare beskrivning av ärendet framgår av kommunstyrelsens utlåtande Rotel V (Dnr KS 2022/535); *Cykelplan för Stockholms stad*.

Av nämnda utlåtande framgår under rubriken "Ärendet" bland annat att trafiknämnden har tagit fram ett förslag på reviderad cykelplan. Cykelplanen lägger fast en långsiktig inriktning för cykelplaneringen i Stockholms stad med utblick mot 2040. Det övergripande målet är att öka såväl antalet som andelen cyklister genom att göra det enklare och säkrare att cykla.

Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten

Kommunfullmäktige beslutade 2022-05-30, § 15 punkt 1 (dnr KS 2021/794) att godkänna *Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten*, i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet. Kommunfullmäktige uppmanade i § 15 punkt 4 Stockholms Stadshus AB att ge i handlingsplanen angivna bolagsstyrelser i uppdrag att medverka i genomförandet av handlingsplanen.

En närmare beskrivning av ärendet framgår av kommunstyrelsens utlåtande Rotel V (Dnr KS 2021/794); *Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten*.

Av nämnda utlåtande framgår under rubriken ”Ärendet” bland annat att nedskräpning i det offentliga rummet uppfattas som störande och förfulande. Den bidrar också i hög grad till ökade problem med skadedjur eftersom engångsförpackningar med matrester utgör föda för fåglar, gnagare och andra djur. Nedskräpning kan också leda till att en plats känns övergiven och signalerar frånvaro av social kontroll och därför kan ett framgångsrikt renhållningsarbete i det offentliga rummet bidra till ökad trygghet. En stor andel av skräpet i det offentliga rummet, mer än 50 procent, utgörs av plast, till exempel i form av cigarettfilter, portionspåsar för snus och mat- eller dryckesförpackningar.

Handlingsplanen innehåller sammanlagt 40 åtgärder som sträcker sig fram till år 2024. Åtgärderna handlar om att på olika sätt effektivisera och utöka renhållningen av det offentliga rummet genom bland annat optimering av skräpkorgarnas storlek och tömningsfrekvens, komprimerande sopkärl, optimerade städintervall, innovativa metoder, säkerställande av 24-timmarsgarantin för renhållning, en utvecklad kommunikation, skräpmätningar och samverkan samt åtgärder gällande snöupplag och kommunaltekniska ytor.

Trafiknämnden är huvudansvarig för frågor som rör nedskräpning inom staden. De föreslagna åtgärderna ligger följaktligen främst inom trafiknämndens och stadsdelsnämndernas rådighet. Andra som utpekats som genomförandeansvariga i handlingsplanen är miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, utbildningsnämnden, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Stadsgemensam visselblåsarfunktion

Kommunfullmäktige beslutade 2022-06-13, § 23 punkt 1 (dnr KS 2021/1703) att införa en stadsgemensam visselblåsarfunktion. Kommunfullmäktige uppmanade i § 23 punkt 4 Stockholms Stadshus AB att ge stadens berörda bolagsstyrelser i uppdrag att uppfylla skyldigheten att ha en intern rapporteringskanal genom att besluta att dela den stadsgemensamma visselblåsarfunktionen och förfarandena för rapportering och uppföljning.

En närmare beskrivning av ärendet framgår av kommunstyrelsens utlåtande Rotel I (Dnr KS 2021/1703); *Stadsgemensam visselblåsarfunktion*.

Av nämnda utlåtande framgår under rubriken ”Ärendet” bland annat att Kommunfullmäktige i budget för 2022 beslutade att kommunstyrelsen ska inrätta en

stadsgemensam visselblåsarfunktion. Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för funktionen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente och att berörda bolag inom Stockholms stadshus AB uppmanas att besluta om att dela den stadsgemensamma funktionen. Berörda stiftelser erbjuds möjlighet att dela funktionen om de vill.

EU antog 2019 direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, visselblåsar direktivet. För genomförande av direktivet har riksdagen antagit lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Enligt den nya lagen ska offentliga verksamhetsutövare senast den 17 juli 2022 ha inrättat en intern rapporteringskanal för mottagande av rapporter om misstänkta överträdelser samt förfaranden för att hantera rapporterna, dvs. en intern visselblåsarfunktion.

Även för kommunala bolag och stiftelser med fler än 50 anställda ska en sådan funktion finnas på plats då. Det är möjligt för en kommun att dela kanaler och förfaranden med kommunala bolag och stiftelser. Genom lagen införs ett skydd för den som i ett arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. I offentlighets- och sekretesslagen införs bestämmelser om sekretess till skydd för uppgifter om rapporterande person och uppgifter om annan berörd person. För att skyddet ska gälla krävs att rapportering har skett i sådan kanal som omfattas av lagen.

KF:s kompletta ärenden finns att hämta från <https://edokmeetings.stockholm.se>, kommunfullmäktiges sammanträde 2022-05-30, § 12, och § 15 samt sammanträde 2022-06-13 § 23.

Bilagor:

1. *Cykelstaden - cykelplan för Stockholms stad* (bifogas inte utan finns att tillgå via länken ovan).
2. *Handlingsplan mot nedskräpning på land och i vatten* (bifogas inte utan finns att tillgå via länken ovan).
3. *Stadsgemensam visselblåsarfunktion* (bifogas inte utan finns att tillgå via länken ovan).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Magdalena Bosson, VD	2022-06-16
Krister Schultz, Vice VD	2022-06-16